

PODZIAŁ MAJĄTKU – krótki przewodnik po najważniejszych zagadnieniach

I. Wspólność ustawowa

Zgodnie z treścią art. 31 §1 Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej „k.r.o.”) *„Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.”*

Wspólność ustawowa ustaje:

- przez śmierć jednego z małżonków,
- orzeczenie rozwodu (art. 56 §1 k.r.o.) lub separacji (art. 54 §1 i art. 61⁴ §1 k.r.o.) albo jeżeli
- została ustanowiona rozdzielność majątkowa w drodze umowy (art. 51 k.r.o.), orzeczenia sądu (art. 52 §1 k.r.o.) bądź
- z mocy prawa (art. 53 §1 k.r.o.).

Podział majątku stanowi naturalną konsekwencję ustania wspólności majątkowej (niezależnie od tego w jaki sposób ustała).

Podział majątku wspólnego może nastąpić na dwa sposoby:

1. zawarcie umowy w formie aktu notarialnego,
2. uzyskanie prawomocnego postanowienia właściwego sądu w sprawie podziału majątku wspólnego.

II. Podział rzeczy wspólnej

Ustawowa możliwość podziału rzeczy wspólnej wynika z art. 211 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (dalej „k.c.”), zgodnie z którym: *„Każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.”*

Wniosek o podział majątku wspólnego może złożyć jeden z małżonków bądź inna osoba zainteresowana dokonaniem podziału tego majątku, np. wierzyciel jednego z małżonków. Nie można przy tym żądać podziału majątku wspólnego dopóki trwa wspólność ustawowa (art. 35 k.r.o.)

Wnioskodawca może również zgłosić żądanie ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym (art. 43 § 2 k.r.o.).

Poza tym wnioskodawca może żądać zwrotu wydatków i nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny (art. 45 §1 k.r.o. i art. 567 §1 k.p.c.), rozliczenia pobranych po ustaniu wspólności pożytków lub innych przychodów z majątku wspólnego, jak również rozliczenia spłaconych długów (art. 686 w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.).

Sądowy podział majątku wspólnego

Ma na celu sprawiedliwe rozdysponowanie wchodzących w skład tego majątku aktywów.

W sprawach o podział majątku wspólnego małżonków po ustaniu ustawowej wspólności majątkowej przedmiotem podziału są tylko aktywa, a wśród nich przede wszystkim prawo własności (współwłasności) rzeczy, użytkowanie wieczyste i prawa rzeczowe ograniczone, a także wierzytelności, inne roszczenia i prawa majątkowe oraz ekspektatywy ich nabycia. Podział nie obejmuje natomiast długów - w każdej postaci - co oznacza, że sąd w zasadzie nie ustala ich istnienia i wysokości (wartości) ani nie orzeka o ich spłacie. Przyjmuje się też, że długów zaciągniętych przez oboje małżonków nie można rozliczać, gdyż mimo podziału majątku wspólnego dług nadal się utrzymuje, a przerzucenie długu tylko na jednego z małżonków godziłoby w prawa wierzycieli. **(Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2020 r. III CZP 64/19)**

III. Nierówne udziały

Co do zasady oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Natomiast stosownie do brzmienia art. 43 § 2 k.r.o. *„Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Spadkobiercy małżonka mogą wystąpić z takim żądaniem tylko w wypadku, gdy spadkodawca wytoczył powództwo o unieważnienie małżeństwa albo o rozwód lub wystąpił o orzeczenie separacji.”*

W takiej sytuacji w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Z wnioskiem o ustalenie nierównych udziałów mogą wystąpić byli małżonkowie, a po ich śmierci także ich spadkobiercy.

Art. 212 k.c. [Podział z wyrównaniem udziałów, spłatą lub dopłatą; Zniesienie współwłasności przez sprzedaż rzeczy wspólnej]

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO ELŻBIETA LIBERDA

+48 607 504 320 - +48 509 782 009

www.liberda.pl – e-mail: kancelaria@liberda.pl

Kraśnińskiego 3 lok.9, 20-709 Lublin – Złota 79, 00-819 Warszawa

§ 2. Rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

§ 3. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Art. 43 k.r.o. [Udziały w majątku wspólnym]

§ 1. Oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

§ 2. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Spadkobiercy małżonka mogą wystąpić z takim żądaniem tylko w wypadku, gdy spadkodawca wytoczył powództwo o unieważnienie małżeństwa albo o rozwód lub wystąpił o orzeczenie separacji.

§ 3. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Art. 567 k.p.c. [Postępowanie o podział majątku wspólnego]

§1. W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

§ 2. W razie sporu co do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym sąd może w tym przedmiocie orzec postanowieniem wstępnym.

§ 3. Do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

Obrót nieruchomościami przez byłych małżonków.

Przepisy prawa w wielu aspektach odmiennie regulują obrót nieruchomościami zarówno w trakcie trwania małżeństwa jak i po jego ustaniu. Gdy w małżeństwie obowiązuje ustrój wspólności majątkowej, co do zasady bez zgody drugiej połówki nie możemy podejmować kluczowych decyzji co do nieruchomości takich jak np. sprzedaż czy obciążenie.

W przypadku ustania małżeństwa sytuacja diametralnie się zmienia. Byli małżonkowie mają dużo większą swobodę w działaniu, bo stają się współwłaścicielami nieruchomości w częściach ułamkowych. Decydować jednak samodzielnie mogą tylko w stosunku do posiadanego udziału. Jednakże nie jest to takie proste – interesy współwłaścicieli nie

zawsze są podobne... Dodatkowo sprawę może skomplikować fakt, że udziały we współwłasności nie zawsze muszą być równe.

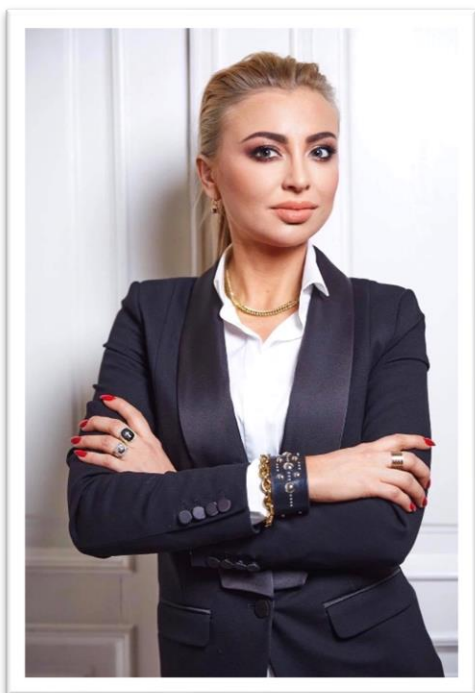
Sprzedaż nieruchomości po rozwodzie.

Kiedy byli małżonkowie chcą dokonać sprzedaży nieruchomości, której są współwłaścicielami to oczywiście nic nie stoi temu na przeszkodzie. Problem pojawia się gdy sprzedać chce tylko jedna strona. Wówczas możliwe jest dysponowanie tylko swoją częścią. Kłopot sprowadza się jednak do tego, że nie każdy zechce kupić tylko udział w nieruchomości, a także fakt, że w skład majątku wspólnego z reguły wchodzi nie tylko przedmiotowa nieruchomość, ale i wiele innych składników. A na skutek rozwodu każdemu z byłych małżonków przysługuje po 50 % w całej tej masie majątkowej. Mało tego, istnieje ryzyko, że jeden z małżonków będzie dochodził ustalenia nierównych udziałów w majątku.

Dotrwałeś do końca tej lektury!
Gratuluję!

Jeśli materiał jest dla Ciebie pomocny koniecznie napisz opinie na moich social mediach a obiecuję, że otrzymasz kolejne bonusy.

A jeśli chciałbyś się skonsultować w Twojej sprawie to napisz koniecznie na adres: kancelaria@liberda.pl lub po prostu zadzwoń: tel. **607 504 320**

Elżbieta Liberda - radca prawny, specjalizująca się m.in. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego. Prawo rodzinne to dziedzina, która łączy skomplikowane kwestie prawne z dużymi emocjami, dlatego rola radcy prawnego jest tu szczególnie ważna. Elżbieta Liberda z pełnym profesjonalizmem i empatią dba o to, by emocje nie wpływały negatywnie na interesy jej Klientów.

Na sali rozpraw czuje się jak ryba w wodzie. Jej niepokorna natura, cięta riposta i sportowa wola walki pozwalają na liczne sukcesy w sporach sądowych oraz w negocjacjach. Cytowana przez media takie jak Rzeczpospolita i Gazeta Prawna, udziela się również w programach telewizyjnych.

Elżbieta Liberda jest również ekspertem w zakresie prawa nieruchomości. Prowadzi własną Kancelarię Radcy Prawnego, Biuro Nieruchomości i spółki inwestycyjne, obsługując transakcje sprzedaży i najmu nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych.

Więcej o Elżbiecie Liberda można dowiedzieć się na jej blogu [Elżbieta Liberda – o prawie i nieruchomościach](#) oraz na jej [kanale YouTube - Elżbieta Liberda](#).

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO ELŻBIETA LIBERDA

+48 607 504 320 - +48 509 782 009

www.liberda.pl – e-mail: kancelaria@liberda.pl

Kraśnińskiego 3 lok.9, 20-709 Lublin – Złota 79, 00-819 Warszawa

Kancelaria Mecenas Elżbiety Liberdy oferuje kompleksowe usługi, które ułatwiają cały proces dla Klientów, pomagając w uzgodnieniu spornych kwestii jeszcze przed pierwszą rozprawą. Dzięki temu można znacznie ograniczyć czas, pieniądze i stres związany z postępowaniami sądowymi.

Specjalizacje Kancelarii Mecenas Elżbiety Liberdy obejmują:

- Pozwy o rozwód (z orzekaniem i bez orzekania o winie)
- Alimenty od byłego małżonka oraz na dzieci
- Podziały majątku wspólnego małżonków
- Władza rodzicielska i kontakty z małoletnimi
- Postępowania mediacyjne

A jeśli chciałbyś się skonsultować w Twojej sprawie to napisz koniecznie na adres: kancelaria@liberda.pl lub po prostu zadzwoń: tel. **607 504 320**

Więcej:

Kancelaria: liberda.pl

Blog o prawie i nieruchomościach: elzbietaliberda.pl

You Tube: [ElżbietaLiberda](https://www.youtube.com/ElzbietaLiberda)

Szkolenia: szkolenia.liberda.pl

